

REPORTAGE | FILMA MED DSLR

»PUBLIKEN SKA INTE SE NÅGON SKILLNAD«

EN KAMERA KAN INTE VARA OPTIMAL BÅDE FÖR FILMNING OCH STILLBILDSFOTO. *Johan Nordström*

När Canon släppte 5D MARK II slog den ner som en bomb i filmvärlden. Nu fanns det helt plötsligt en DSLR-kamera med bra filmfunktion, som dessutom var betydligt billigare än de mer avancerade filmkamerorna.

Vi träffade regissören Jonatan Kruse och filmfotografen Johan Nordström som gjort flera av sina filmproduktioner med just den kameran.

text. **Johan Wessel**

foto. **Maria Kruse/Edinim Produktion**

I EDINIMS STUDIO har Jonatan Kruse och Johan Nordström dukat upp med bullar. Och kaffebyggaren går varm för att vi ska pigga till den här regngråa höstdagen. Men vädret gör det samtidigt ännu mer legitimt att sitta inne och titta på film. Jonatan rullar igång Emilias senaste video *Belong to you* som de har filmat med Canon 5D MARK II.

– När den kameran kom så öppnade sig en helt ny marknad. Bra filmkvalitet för en begränsad summa pengar. De som tidigare hade jobbat med enklare videokameror kunde ganska lätt ta klivet upp till en 5D, säger Johan och fortsätter:

– Många har även tagit klivet ner från de dyrare Alexa- eller RED-kamerorna för att filma med DSLR, eftersom de levererar bra bildmässigt kvalitet.

En stor anledning till att många professionella filmare använder DSLR är filmbudgeten som ibland är begränsad och inte tillåter dem att använda dyr utrustning. Med dyrare kameror följer även en mer kostsam efterproduktion, för att göra materialet rättvisa.

– Har man inte tid och råd med efterbearbetningsprocessen finns det ofta ingen anledning att välja de dyrare kameramodellerna. Om vi sköter våra kort rätt ska inte publiken se någon skillnad, säger Jonatan.

Johan håller delvis med, men anser ändå att skillnader syns.

– Om vi sätter bilderna bredvid varandra, från en DSLR-kamera och från en Alexa-kamera, så ser man att kvaliteten är olika. Det är till exempel mer brus i en film som är gjord med 5D.

– Har man en stor och dyr filmproduktion så vill man kunna räkna med att allt fungerar. Då använder man ju så klart riktiga filmkameror, säger Jonatan.

LITET FORMAT EN FÖRDEL

Vi pausar Emilia-videon för att granska bilderna lite mer noggrant. Ett problem som Jonatan har upptäckt är att det ibland kan uppstå som en moaré-effekt i DSLR-filmer. Han pekar på ett parti under Emilias öga som precis när det kommer i skärpa får en fladdrande störning. Detta syns självklart inte för någon som tittar på videon för första gången. Men bristen finns ändå där.

– Distorsionen är digital, en analog filmkamera skulle inte ge den typen av störning, förklarar Jonatan.

Emilias video är inspelad under kontrollerade former i studiomiljö, därför var det möjligt att använda Canon 5D.

– Jag skulle aldrig filma med den ute på fältet om jag till exempel jobbade med en dokumentärfilm, det är för krångligt. Det finns en anledning till varför knapparna sitter där de sitter på en filmkamera. En DSLR-kamera är ju i första hand tänkt för att ta stillbilder med, säger Johan.

Jonatan och Johan diskuterar ofta valet av bländare medan de arbetar, vilket inte var lika vanligt innan de började filma med DSLR.

Emilias senaste video *Belong to you* har Jonatan Kruse och Johan Nordström filmat med Canon 5D Mark II. »Med den kameran blir det bra filmkvalitet«, säger de.

Men den mindre storleken på stillbildskameran kan helt klart vara en fördel när Johan filmar.

– I trånga utrymmen förenklas jobbet med mindre kameror. Och det är även möjligt att gömma en DSLR-kamera så att den inte syns. Den billigare prislappen på kameran gör också att vi kan använda flera samtidigt.

– Vi har diskuterat att filma en biljaktsscen med 5D-kameror. Då kan vi plåta den dyra händelsen med flera kameror samtidigt och kanske till och med våga offra några kameror under tagningen, för att vi placerar dem på mer känsliga ställen, säger Jonatan.

– Vi har råd att köpa in eller hyra fler kameror vilket sparar inspelningstid. Och det är pengar i slutändan, förklarar Johan.

SVÅRT ATT STÄLLA SKÄRPAN

Emilia-videon är filmad med ett zoomobjektiv på 70–200mm, bländaren stod i princip hela tiden på f/2,8 och slutartiden var aldrig över 1/50

sekund. Det skapar en mjuk känsla med mycket suddiga bakgrunder.

– Det korta skärpedjupet är så klart en av de stora fördelarna med DSLR-kameror, inte minst om du tidigare har jobbat med enklare videokameror som ger mer platta bilder, säger Johan.

Jonatan och Johan diskuterar ofta valet av bländare medan de arbetar, vilket inte var lika vanligt innan de började filma med DSLR. Men att använda sig av ett kort skärpedjup är inte helt enkelt anser Jonatan.

– Det är hopplöst svårt för en B-fotograf att ställa skärpan på en DSLR-kamera. Fokusringen skulle behöva ett större spann och ha tydligare steg. Och det är svårt att kontrollera skärpan på kamerans lilla skärm, det som ser skarpt ut där kan mycket väl vara suddigt när man drar upp det på en större duk.

Därför jobbar Jonatan och Johan ofta med en extern monitor när de filmar. De brukar även undvika att göra kraftiga panoreringar med 5D:n, eftersom en DSLR-kamera läser av bilden linje för linje. Det kan vid en panorering ge skenet av att ett hus lutar, ett problem som inte uppstår med en filmkamera då den har en så kallad roterande slutare.

BÖRJAT FILMA MED CANON C300

I efterarbetet med en film, postproduktionen, är det viktigt att ha ett råmaterial som innehåller mycket information – för att kunna justera kontraster och färger. Men när Jonatan och Johan filmar med Canon 5D måste de från början ha klart för sig hur slutresultatet ska se ut.

– Vi kan inte efteråt dra för mycket i bilderna, för då spricker de. 5D:n har inte samma rika omfång i råmaterial som en dyrare filmkamera. Har vi behov av att skruva mycket i bilderna uppstår det problem, förklarar Johan.

Och om de testat att tappa ut videosignalen direkt från 5D:n, i stället

för att spara på minneskortet, så dyker det upp en röd rec-symbol i bilderna. Det är en rejäl begränsning med kameran tycker de. Idag går det att få ut en okomprimerad signal med Canon EOS-1D C för en betydligt dyrare prislapp. Men Jonatan och Johan hoppas att Canon även gör detta möjligt i sina något billigare DSLR-kameror.

Första filmen med Canon 5D producerade Jonatan och Johan för två och ett halvt år sedan – en pilot för en långfilm med namnet GIG. Sedan dess har de gjort flera filmer med 5D:n.

– Vi investerade i ett antal kameror och objektiv vilket har gett oss andra möjligheter. Det normala är att en filmfotograf hyr utrustning inför varje inspelning. Men nu har vi kunnat gå ut och testfilma precis när som helst eftersom vi har ägt kamerorna – det har varit jätteskönt, säger Jonatan.

Men samtidigt ser de att filmning med DSLR är en epok som är på väg att avslutas. I alla fall för dem.

– Canon vill få oss att arbeta med C-linjen i stället, med kameror som helt enkelt är gjorda för att filma med, förklarar Jonatan.

2011 kom C300, en kamera där Canon har förenat videotekniken med EOS-tekniken och gjort det möjligt att byta mellan olika objektiv. I den kameran hittar Jonatan och Johan flera av de tekniska lösningar som de har saknat med 5D:n.

– Det är helt enkelt för meckigt att filma med DSLR-kameror, men för stillbildsfotografen som även vill göra film är det ett perfekt val. Prisskillnaden upp till C-linjen gör att filmning med DSLR lever vidare, men troligen inte så mycket för oss som bara jobbar med film, säger Jonatan.

– En kamera kan inte vara optimal både för filmning och stillbildsfotografering, fyller Johan i. _____

I C300 har Canon förenat Eos-tekniken med videovärlden. Dedikerade objektiv finns, men det går även att använda alla de EF-objektiv som redan är en del av Canons objektivpark.

